

DET HANDLER OM VELSTAND OG VELFÆRD

Præsentation af hovedkonklusioner i
Produktivitetskommissionens slutrapport
på pressemøde den 31. marts 2014

Peter Birch Sørensen
Formand for
Produktivitetskommissionen

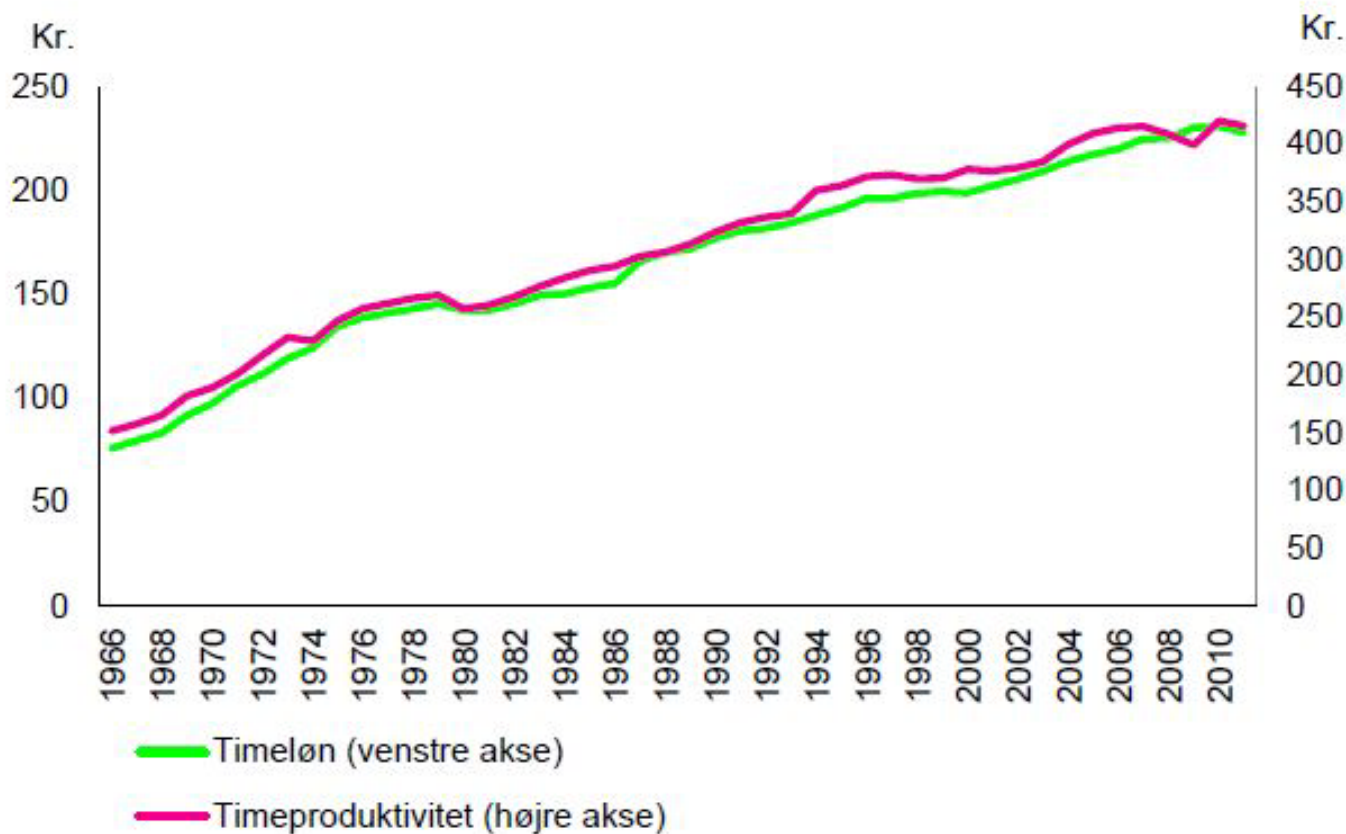
Dagsorden

- Baggrund
- Danmarks produktivetsproblem
- Produktivitetskommissionens anbefalinger
- Hvor meget kan produktiviteten hæves?

Baggrund

- Globaliseringen giver virksomhederne mulighed for at investere overalt i verden
- Hvis vi ikke har en højproduktiv arbejdsstyrke, en god infrastruktur og en effektiv offentlig sektor, vil investeringerne i stigende grad gå uden om Danmark
- Så vil vi ikke kunne fastholde et af de højeste lønniveauer i verden
- Produktivitetsvækst er altafgørende for vækst i reallønnen

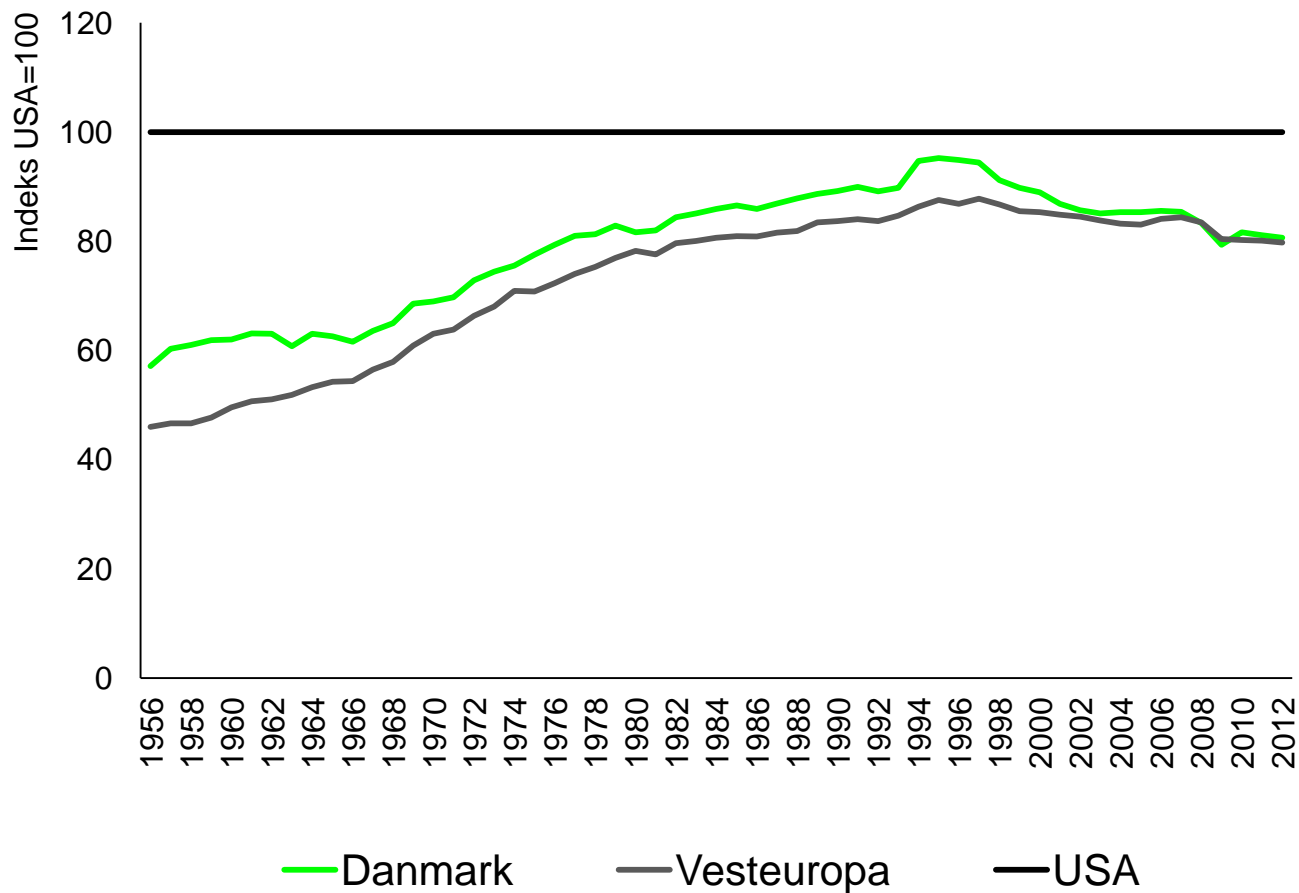
Produktivitetsvækst giver reallønsvækst

Note: Timelønnen er beregnet som den samlede aflønning af ansatte divideret med det samlede antal ansatte, og timeproduktiviteten er beregnet som BNP divideret med antal præsterede timer. Beløbene er omregnet til 2011-priser ved hjælp af forbrugerprisindekset.
Kilde: Danmarks Statistik.

Danmarks produktivtetsproblem

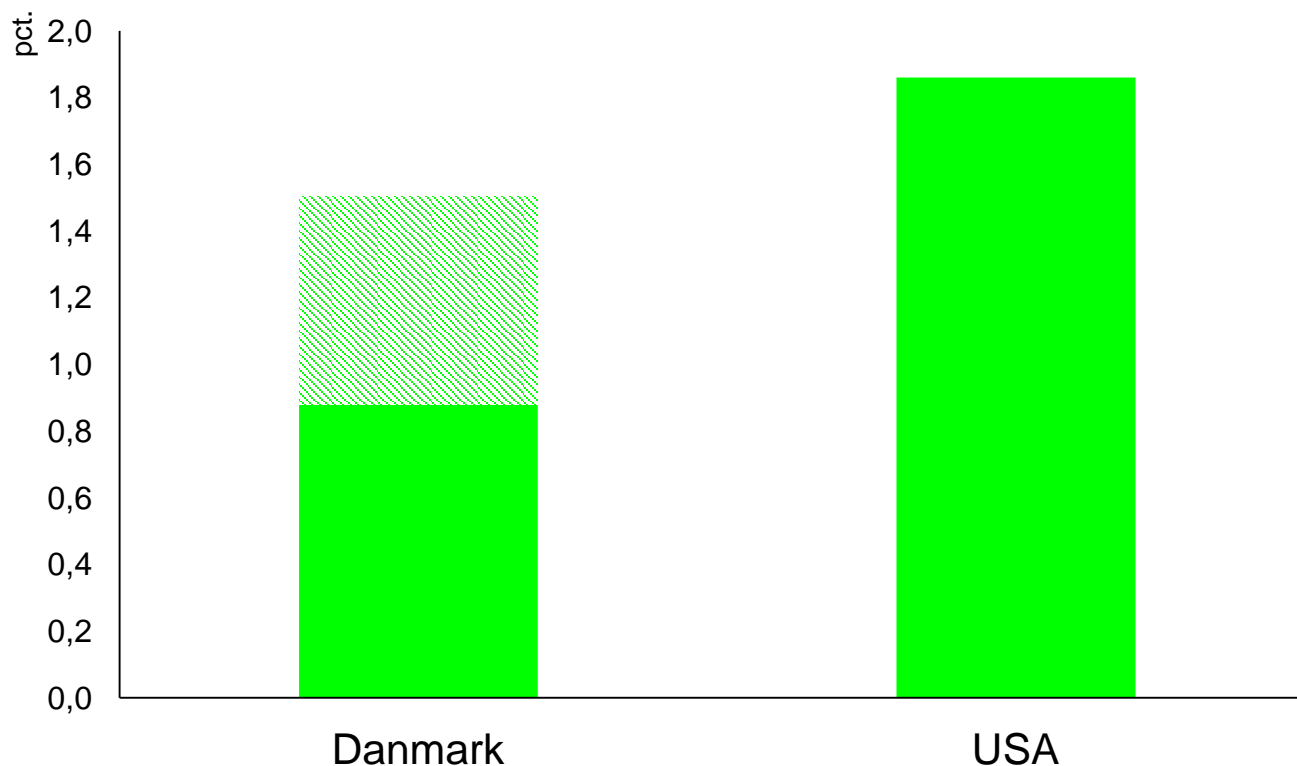
Dansk produktivitet har tabt terræn siden midten af 1990'erne

Danmarks efterslæb i forhold til USA er særligt stort

- Dansk produktivitet under ét er kun vokset med 0,9 procent om året fra 1995-2012
- I samme periode voksede den amerikanske med 1,9 procent
- Forbedring i bytteforhold svarer til 0,2 procent – men stadig dansk efterslæb
- Ingen tegn på bedring

Produktivitetsefterslæbet ligger især i de hjemmemarkedsorienterede serviceerhverv

■ Faktisk ■ Hvis vækst i de hjemmemarkedsorienterede serviceerhverv havde været som i USA

Mange årsager til Danmarks produktivetsproblem – de vigtigste er:

- For lidt konkurrence, dynamik og internationalisering – især i serviceerhverv
- Væsentlige svagheder i det danske uddannelsessystem
- Særlige udfordringer i den offentlige sektor

Produktivitets- kommissionens anbefalinger

Styrk konkurrence, dynamik og internationalisering

Styrk kvaliteten af uddannelserne og deres værdi for arbejdsmarkedet

Skab gode rammer for nye løsninger og effektivitet i det offentlige

- **25** hovedanbefalinger
- Mere end **100** konkrete anbefalinger

Styrk konkurrence, dynamik og internationalisering

- Fjern regulering, der afskærmer hjemmemarkedet og begrænser konkurrencen
- Styrk mobiliteten af varer, serviceydelser, investeringer, viden og arbejdskraft over landegrænserne
- Styrk konkurrencelovgivningen, så den kommer på niveau med bedste praksis i EU
- Begræns brugen af konkurrence-, kunde- og jobklausuler gennem skærpet lovgivning
- Prioriter de offentlige udgifter med blik for, hvordan de påvirker produktiviteten
- Brug skattepolitikken til at styrke produktiviteten, bl.a. ved at omlægge fra skatter på indkomst til skatter på ejendom og ved at fjerne overbeskatning af aktiv erhvervsindkomst
- Invester kun i infrastruktur, når det er samfundsøkonomisk rentabelt
- Brug betaling til at reducere trængslen i trafikken
- Sørg for at energi- og klimapolitikken fremmer omkostningseffektivitet i energiproduktion og –distribution

Styrk kvaliteten af uddannelserne og deres værdi for arbejdsmarkedet

- Giv de videregående uddannelsesinstitutioner langt stærkere tilskyndelser til at levere uddannelser med høj studieintensitet og efterfølgende høj beskæftigelse og løn
- Giv de videregående uddannelsesinstitutioner bedre mulighed for at udbyde kortere og mere praktisk orienterede uddannelser, der afspejler arbejdsmarkedets behov
- Giv de uddannelsessøgende væsentligt stærkere økonomiske tilskyndelser til at vælge uddannelser med gode beskæftigelses- og indtjeningsmuligheder
- Giv de uddannelsessøgende nem adgang til sammenlignelige nøgletal for uddannelsernes kvalitet og relevans for arbejdsmarkedet
- Evaluér gymnasiereformen og efterfølgende - når erhvervsuddannelsesreformen er gennemført - ungdomsuddannelserne under ét. Vurdér på den baggrund, om der er behov for en mere gennemgribende reform af ungdomsuddannelserne
- Fortsæt med at styrke det faglige niveau i folkeskolen, herunder især i dansk og matematik, ved at styrke læreruddannelsen og skabe gennemsigtighed om skolernes resultater i form af bl.a. eksamensresultater og elevernes videre uddannelse

Skab gode rammer for nye løsninger og effektivitet i det offentlige

- Arbejd systematisk med afbureaukratisering og regelforenkling
- Mål på og styr efter resultater for borgerne
- Øg fokus på tydelig ledelse, motivation og trivsel
- Indgå brede og fleksible offentlige overenskomster
- Skab bedre sammenhæng mellem medarbejdernes kompetencer, præstationer og løn
- Skab konkurrence om alle offentlige opgaver, der egner sig til det
- Gør det attraktivt at byde på offentlige opgaver
- Inddrag private virksomheder, medarbejdere og brugere i at udvikle og nytænke den offentlige opgaveløsning
- Indret den økonomiske styring, så den fremmer langsigtet planlægning og effektiv udnyttelse af udgiftsrammen
- Indret afregningsordninger mellem myndigheder, så de understøtter samarbejde og tilskynder til en effektiv arbejdsdeling med fokus på borgeren

**Hvor meget kan
produktiviteten
hæves?**

Hvor meget kan produktiviteten hæves?

”Overliggeren” ligger formentlig ved en stigning i produktivitetsvæksten på cirka $\frac{1}{2}$ procentpoint om året over den kommende tiårsperiode

I så fald vil det danske BNP i 2020 være ca. 60 mia. kr. større end ellers

Hvis man følger Produktivitetskommissionens anbefalinger, vil det politiske mål om at hæve BNP med 14 mia. kr. i 2020 gennem produktivetsfremmende tiltag være realistisk

Effekterne på længere sigt vil være større – ikke mindst hvis det lykkes at hæve kvaliteten i uddannelsessystemet

Hvor hurtigt virker forslagene?

For den private sektor vil især disse forslag kunne få hurtig effekt:

- Fjern regulering, der afskærmer hjemmemarkedet og begrænser konkurrencen
- Styrk konkurrencelovgivningen, så den kommer på niveau med bedste praksis i EU
- Begræns brugen af konkurrence-, kunde- og jobklausuler gennem skærpet lovgivning
- Fjern overbeskatningen af aktiv erhvervsindkomst
- Brug betaling til at reducere trængslen i trafikken

Hvor hurtigt virker forslagene?

For den offentlige sektor vil især disse forslag kunne virke hurtigt, når først de er gennemført:

- Skab konkurrence om alle offentlige opgaver, der egner sig til det
- Gør det attraktivt at byde på offentlige opgaver
- Øg fokus på tydelig ledelse, motivation og trivsel
- Mål på og styr efter resultater for borgerne
- Indgå brede og fleksible offentlige overenskomster
- Skab bedre sammenhæng mellem medarbejdernes kompetencer, præstationer og løn

Ansvar for fremtidige generationer

I det lange løb vil især anbefalingerne vedrørende uddannelse få effekt

Og effekterne vil være store, til gavn for kommende generationer

Hvem skal gennemføre anbefalingerne?

- Fokus på tiltag, der kan besluttes af politikerne på Christiansborg
- Andre tiltag målrettet politikere i kommuner og regioner
- Også offentlige og private ledere og arbejdsmarkeds- og erhvervsorganisationer kan spille en vigtig rolle for, om potentialet ved produktivitetsfremmende reformer indfris

Hovedkonklusioner

- Danmark har et produktivetsproblem
- Det er vigtigt at gøre noget
- Der er et stort potentiale ved en ambitiøs og vedvarende indsats